

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 63-53-53; Fax: (022) 63-53-55

**АПЕЛЛЯЦИОННАЯ
ПАЛАТА КИШИНЭУ**

2043, мун. Кишинэу, ул. Теилор 4,
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Тел. (022) 63-53-53; Факс: (022) 63-53-55

23 noiembrie 2017

4-35/13-2493

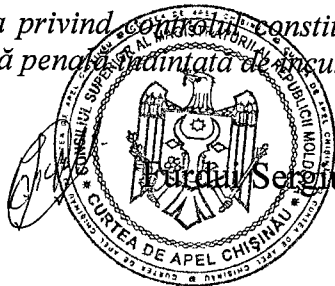
1a - 323/17

**Curtea Constituțională,
Președinte Tudor Panțiru**
mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu 28,
MD2004

Vă remitem copia de pe încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2017 prin care s-a dispus admiterea cererii privind controlul constituționalității prevederilor din articolul 415 alin. (2/1) Cod de procedură penală înaintată de inculpatul Țăulean Vitalie.

Anexă: cererea privind controlul constituționalității prevederilor din articolul 415 alin. (2/1) Cod de procedură penală înaintată de inculpatul Țăulean Vitalie.

Cu respect,

Panțiru Sergiu judecător la Curtea de Apel Chișinău

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
INTRARE NR. 1529
28 noiembrie 2017

ÎNCHEIERE

10 noiembrie 2017

municipiul Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău în completul de judecată:

președintele ședinței de judecată, judecătorul

Ulianovschi Xenofon

judecătorii

Balmuș Svetlana și Furdui Sergiu

grefierul

Pascari Iulia

cu participarea:

procurorului

Șendrea Nicu și Sâli Radu

părții vătămate

Tomic Marian

inculpatului

Țaulean Vitalie

avocatului

judecând, în ședință publică, apelul procurorului în Procuratura municipiului Chișinău (oficiul Principal) Șendrea Nicu declarat la 09 ianuarie 2017 împotriva sentinței Judecătoriei Râșcani, municipiul Chișinău din 26 decembrie 2016 privind-l pe Țaulean Vitalie Ion născut la 17 mai 1964 în orașul Ocnîța, domiciliat în municipiul Chișinău, comuna Bubuieci, strada Școlii nr. 30, studii superioare, căsătorit, supus militar, avocat la C.A. „Țaulean Vitalie”, fără antecedente penale, moldovean, cetățean al Republicii Moldova,

CONSTATĂ:

1. Conform sentinței atacate Țaulean Vitalie este achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 a. (1) Cod Penal din motivul că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

2. Sentința nominalizată este atacată cu apel de procuror și, respectiv, cauza se află pe rol la Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău.

3. În ședința de judecată în apel din 10 noiembrie 2017 inculpatul Țaulean V. a înaintat cererea privind controlul constituționalității prevederilor din articolul 415 alin.(2/1) Cod de procedură penală în care solicită:

„Sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității al prevederilor art. 415 alin. (2) CPP al RM din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, care contravine prevederilor art. 16 alin. (2), art. 20 alin. (1), art. 21 din Constituția Republicii Moldova. Suspendarea examinării cauzei și sesizarea Curții Constituționale cu privire la realizarea controlului constituționalității al prevederilor art. 415 alin. (2/1) CPP al RM din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, care contravine prevederilor art. 16 alin. (2), art. 20 alin. (1), art. 21 din Constituția Republicii Moldova.”

4. Instanța conchide: admite cererea menționată și suspendă judecarea cauzei penale privind-l pe Țaulean V. până la soluționarea cererii.

5. Cererea întrunește condițiile stipulate în Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 2 din 09.02.2016 privind interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate): obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la

articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către inculpat - parte a procesului penal; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei penale menținute pe rolul instanței; nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Prin urmare, se constată cazul de sesizare privind excepția de neconstituționalitate.

6. În atare situație, în conformitate cu prevederile cuprinse în Hotărârea menționată sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către completul de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău pe rolul căroră se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție.

7. În consecință, potrivit legii, se impune remiterea cererii propriu - zise la Curtea Constituțională pentru soluționare.

8. În conformitate cu prevederile articolelor 7 alin. (3), 342 și 413 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată

DISPUNE :

admite cererea privind controlul constituționalității prevederilor din articolul 415 alin.(2/1) Cod de procedură penală înaintată de inculpatul Țaulean Vitalie și se remite la Curtea Constituțională;

suspendă judecarea cauzei penale privindu-l pe Țaulean Vitalie până la soluționarea cererii menționate.

Președintele ședinței de judecată

Judecătorul

Judecătorul

[Signature] S. Paleeeeeee

Copila corespunde originalului

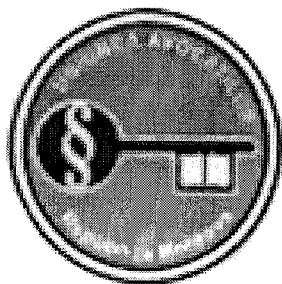
[Signature]

Judecător: Furdui S.

UNIUNEA AVOCAȚILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

CABINETUL AVOCATUL „ȚAULEAN VITALIE”

MD-2005, Chișinău, str. Botezatov 5, bir. 5, Republica Moldova

Cod fiscal: 43655014, cod decontare: 2224710SV54250827100

la B.C. „Mobiasbancă” S.A. cod bancar: MOBBMD22

GSM: 069920575; e-mail: vitalie.taulean@mail.ru

Curții de Apel Chișinău

Solicitant: Țaulean Vitalie, avocat
*intimat în cadrul cauzei penale pornite
în baza art. 287 alin. (1) CP al RM*

CERERE

Subsemnatul avocatul Țaulean Vitalie, prin prezenta, solicit:

Sesizarea Curții Constituționale în privința verificării controlului constituționalității al prevederilor **art. 415 alin. (2¹) CPP al RM** din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, care contravin prevederilor **art. 16 alin. (2), art. 20 alin. (1), art. 21 din Constituția Republicii Moldova**

Suspendarea examinării cauzei și sesizarea Curții Constituționale cu privire la realizarea controlului constituționalității al prevederilor **art. 415 alin. (2¹) CPP al RM** din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, care contravine prevederilor **art. 16 alin. (2), art. 20 alin. (1), art. 21 din Constituția Republicii Moldova**

Motivele cererii sunt următoarele:

În procedura Curții de Apel Chișinău se află în proces de examinare cererea de apel din 09.01.2017, declarată de procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul principal, Nicu Șendrea împotriva sentinței Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 26.12.2016, prin care a solicitat casarea integrală a sentinței Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 26.12.2016, în cauza penală de învinuire a lui Vitalie Țaulean în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, prin care ultimul a fost achitat din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului pentru prima instanță, recunoscându-l culpabil pe inculpatul Țaulean Vitalie în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod Penal cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă, în mărime de 500 u. c., cu privarea dreptului de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate, cea pe care o prestează de avocat, pe un termen de 5 ani.

Urmează de menționat că procurorul în conținutul cererii de apel *n-a solicitat rejudecarea cauzei* în conformitate cu prevederile art. 419 CPP al RM și *n-a solicitat prezentarea unor noi probe* potrivit prevederilor art. 414 CPP al RM, precum nici *n-a contestat declarațiile martorilor acuzării* care au fost audiați în instanța de fond.

Colegiul penal al Curții de Apel, a admis solicitarea verbală a procurorului și a dispus, de facto, rejudecarea cauzei penale cu audierea repetată a martorilor acuzării, conducându-se de prevederile art. 415 alin. (2¹) CPP al RM, care stipulează: *„Judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.”*

Astfel, în conținutul CPP al RM, a fost promulgată o normă care facilitează condamnarea persoanelor achitate legal, prin obligarea instanței de apel să dispună rejudecarea cauzelor penale în lipsa unor temeiuri legale de drept și de fapt.

În temeiul celor expuse, este de observat că prevederile art. 415 alin. (2¹) CPP al RM, *contravin prevederilor art. 16 alin. (2), art. 20 alin. (1), art. 21 din Constituția Republicii Moldova* și prevederilor tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte, facilitând acuzatorul în cazul judecării apelului declarat împotriva sentinței de achitare, prin însuși faptul că norma vizată obligă instanța de judecată în mod necondiționat să dispună rejudecarea cauzei și să admită audierea martorilor acuzării prin sintagma *„Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.”*

Astfel, constatăm că art. 415 alin. (2¹) CPP al RM impune instanța de apel să defavorizeze persoana achitată, înainte de începerea examinării cauzei, vizavi de faptul că instanța nu este în drept să dea o apreciere prealabilă probelor sau să se pronunțe în privința unor probe care încă nu au fost obiectul examinării în cadrul cercetării judecătorești în instanța de apel, normă care contravine prevederilor art. 27 CPP al RM: *„(1) Judecătorul și persoana care efectuează urmărirea penală apreciază probele în conformitate cu propria lor convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. (2) Nici o probă nu are putere probantă dinainte stabilită.”*

Tot odată instanța de apel este obligată în mod legal să nu fie părtinitoare și să dea apreciere probelor - mărturiilor acuzatorii înainte de începerea examinării cauzei, normă care contravine prevederilor art. 26 alin. (3) CPP al RM: *„Judecătorul nu trebuie să fie predispus să accepte concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului sau să înceapă o judecată de la ideea preconcepută că acesta a comis o infracțiune ce constituie obiectul învinuirii.”*

Astfel, prin acceptarea de facto a rejudecării cauzei penale și/sau audierii martorilor acuzării fără ca procurorul și instanța să-și argumenteze necesitatea audierii repetate a martorilor, se încalcă principiul egalității armelor care este parte componentă a dreptului la un proces echitabil, care impune fiecărei părți să i se ofere posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza sa în condiții de net dezavantaj în raport cu adversarul său și că exigența egalității armelor presupune prezența unui just echilibru între părți.

Urmează de menționat, că toate persoanele condamnate sunt lipsite de dreptul de a solicita noi probe cu privire la **audierea martorilor apărării** sau martorilor acuzării în situația în care aceștia au fost audiați în instanța de fond, în conformitate cu prevederile art. 413 alin. (3) CPP al RM: ***În cazul în care invocă necesitatea administrării de noi probe, părțile trebuie să indice aceste probe și mijloacele cu ajutorul cărora pot fi administrate, precum și motivele care au împiedicat prezentarea lor în primă instanță.***

Astfel, constatăm că art. 415 alin. (2¹) CPP al RM, facilitează în mod exclusiv audierea martorilor acuzării din nou, obligând în mod direct și necondiționat ca instanța să dea apreciere probelor din dosar înainte de începerea examinării cauzei penale, atunci când de fapt instanța de judecată a fost obligată să se obțină de audierea din nou a martorilor acuzării înainte de începerea examinarea cauzei penale.

Considerăm că prin admiterea necondiționată a audierii martorilor acuzării din nou a fost încălcat principiul constituțional al prezumției nevinovăției, prevăzut de art. 21 din Constituția RM: ***„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”***

În temeiul celor enunțate Curtea Europeană a Dreptului Omului a precizat că: „principiul prezumției de nevinovăție tinde de a proteja o persoană învinuită de săvârșirea unei fapte penale împotriva unui verdict de culpabilitate ce nu a fost stabilit în mod legal și privește ansamblul procedurii penale litigioase, fiind inclus, astfel, și modul de administrare a probelor, ea poate fi astfel încălcată atunci când, în cadrul unei proceduri, expertul desemnat pentru a face aprecieri de specialitate s-ar pronunța cu privire la vinovăția acuzatului” (vezi CEDN 25.08.1987, Nollenbockhoff c/Alemagne).

Chiar și în motivarea unei decizii judiciare **prezumția de nevinovăție poate fi încălcată indirect**, este suficient ca decizia să conțină o motivare ce lasă să se înțeleagă faptul că judecătorul consideră pe cel trimis în judecată ca fiind vinovat, adică fără stabilirea legală a vinovăției unei persoane trimise în judecată, o decizie judiciară ce-l privește reflectă sentimentul că este considerat vinovat (vezi CEDN, 25.03.1983 Mineli c/Suisse).

Conform art. 7 din Constituție, Constituția Republicii Moldova este Legea ei supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Dacă există neconcordanțe cu actele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului, au prioritate și se aplică direct reglementările internaționale.

Pornind de la aceste prevederi, instanțele judecătorești, la înfăptuirea justiției, urmează să aprecieze conținutul legii sau al altui act juridic și, în cazurile necesare, să aplice Constituția - ca un act juridic normativ cu acțiune directă (Hotărârea Plenului Judecătoriei Supreme a Republicii Moldova cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Constituției nr. 2 din 30.01.1996).

Potrivit art. 9 alin. (1) CPP RM: *„Toți sânt egali în fața legii, a organelor de urmărire penală și a instanței de judecată fără deosebire de sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”*

Ideea principală **aplicabilă** este că, indiferent de autoritatea căreia se adresează cetățeanul și de calitatea (personalitatea) lui, **tratamentul aplicat** de către autoritățile publice, prin intermediul reprezentanților (persoanelor cu funcții de răspundere), este același, **pornind de la condiții și posibilități egale**.

Principiul democratismului legii penale - care se înfățișează ca un principiu general al dreptului penal, reieșit din principiul declarat la nivel constituțional - principiul egalității (art. 16 al Constituției Republicii Moldova), se realizează inclusiv prin aplicarea legii penale în mod egal, iar exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe *rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială*.

Art. 16 al Constituției Republicii Moldova - principalul izvor al principiului egalității, este corelat cu alte articole - repere constituționale ale egalității și are trei componente: **Respectarea persoanei; Egalitatea; Nediscriminarea**. în virtutea art. 4 al Constituției, care prevede că dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu actele internaționale la care Republica Moldova este parte, interdicția discriminării poate fi extinsă la alte împrejurări (situații), care vizează atribute ale ființei și personalității umane.¹ *alte împrejurări care devin incidente prin aplicarea art. 14, art. 1 al Protocolului 12 CEDO. în acest context, se stabilește faptul că jurisprudența CEDO invocă că oricărei persoane urmează a-i fi rezervat un tratament egal.*

Operând cu definiția excepției de neconstituționalitate, care reprezintă o procedură de inițiere de către instanța ordinară de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a unui alt act normativ, cu normele constituționale, ea reflectă existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și Curtea Constituțională, chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 privind interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, a fost stabilită procedura de exercitare a controlului constituționalității legilor de către Curtea Constituțională. În acest context, pretindem admisibilitatea prezentei excepții de neconstituționalitate prin

intermediul unui filtru stabilit în corespundere cu Hotărârea enunțată anterior, în particular, ne referim la următoarele momente:

- conform art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Codul penal al Republicii Moldova (Legea nr. 985-XV din 18 martie 2002) poate constitui obiectul unei excepții de neconstituționalitate, fiind o lege organică;

- excepția de neconstituționalitate este ridicată de către o parte din proces (partea apărării), a căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei;

- nu există o hotărâre anterioară a Curții - având ca obiect prevederea contestată.

- verificarea constituționalității normei contestate este de competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât în cazul neîntrunirii condițiilor menționate anterior. În aceste circumstanțe, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea normelor, **instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.**

Pornind de la aceste prevederi, instanțele judecătorești, la înfăptuirea justiției, urmează să aprecieze conținutul legii sau al altui act juridic și, în cazurile necesare, să aplice Constituția - ca un act juridic normativ cu acțiune directă (Hotărârea Plenului Judecătoriei Supreme a Republicii Moldova cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Constituției nr. 2 din 30.01.1996).

Potrivit art. 10 alin. (4) CPP RM prevede, în mod expres, faptul că orice persoană este în drept să-și apere prin orice mijloc neinterzis de lege drepturile, libertățile și demnitatea umană, lezate sau limitate nelegitim în cursul procesului penal.

Potrivit art. 4 al Constituției Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

În conformitate cu art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

În drept îmi întemeiez cererea pe prevederile art. 4, 7, 16, 20, 21, 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova și art. 7, 9, 10, 26, 27 CPP al RM.

V. Țaulean

10.11.2017